

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Deslușiri.

Domnul Dr. Emil Babeș ne-a trimis o nouă scrisoare, în scopul lămuririi temeinice a cunoscutei acțiuni inițiate din partea D-sale. O publicăm în întregime, rezervându-ne dreptul de a reveni și noi asupra chestiunii. Scrisoarea dlui Babeș e următoarea:

Stimate D-le Redactor! Esprimându-Vă recunoștința cea mai sinceră pentru publicarea răspunsului la atacurile cunoscute, prin care complezanță ați dat totodată un semn nou al obiectivității cunoscute al ziarului D-Voastre, și văzând că prin o apreciere falsă a scrisoarei mele, unele ziare au aflat de bine a alarmă opinia publică cu știri cari de loc nu corăspund stării faptice, — în fața întorsăturii acesteia, neașteptate și nemotivate, mă simt dator a informa și lămuri publicul cetitor, franc și fidel, despre starea faptică a lucrului.

Cum știți, mi-s'a adresat un om politic, ungur, vechi cunoscut al meu, cu o scrisoare, în care, între altele a amintit și de situațiunea internă a țării, apostrofând ținuta extremă și antimaghiară a unor membri ai partidului național și a unor ziare române, prin care ținută a fost provocată toată lumea maghiară, și accentuiază totodată necesitatea unei apropieri amicale, spre binele comun al țării și chiar al naționalităților, iar în fine exprimă părerea, că ar fi timpul suprem, ca cei cu simț patriotic și judecată nepreocupată, să pornească o acțiune de pacificare. Primind o astfel de adresă, mi s'a impus ca postulat al bunei cuviințe: a da un răspuns, și ca postulat al conștiinței: a-mi însuși în acest răspuns părerile în felul cum ați avut bunăvoința a le reproduce. Când mi-am dat învoirea la publicarea acestui răspuns al meu propriu, cu condiția de a să retăcească numele autorului scrisorii din vorbă, am procedat chiar în interesul cauzei, voind a da prilej publicului a să pronunțe în afacerea, care-l privește foarte de aproape.

Binevoii deci a constată, că nu am făcut nici un apel și nu am inițiat nici o pornire politică, ci am spus numai vederile mele în un răspuns ce eram dator al da, desfășurând condițiile apropierei contemperate și ale unei acțiuni de pacificare.

Conduc de bună credință, nu am putut presupune, că o astfel de manifestațiune, adresată unui politic maghiar, cu intențiunea de al convinge despre inconvenienta politicii guvernului față de noi, ar fi acomodată a provoca un rezon, chiar între aceia, cari să dau de apărători ai poporului, în al căror interes au fost făcute. Aceasta este aparițiunea, care am fost timbrat-o ca o perversitate spirituală. Cu atât mai puțin m'am așteptat, în loc de reflecțiuni obiective, la batjocura frivolă a acestei acțiuni modeste, și chiar la insulte personale, neobișnuite la oameni culți și cu bunăcuviință.

Atacurile acestea caracterizează de altcum și împrejurarea, că zia-

rele respective și-au permis a osândi răspunsul meu fără să-l comunice și să-l submită publicului lor cetitor, o procedură, care eschide puțința, ca publicul să-și poată forma o părere proprie asupra obiectului osândit, și să nu să poată convinge cu ochii, că aceea ce am fost spus eu în răspunsul amintit, e per eminentiam sâmburile cerințelor pentru cari să luptă toți reprezentanții cauzei noastre și cărora mai pe urmă a dat expresiune în mod marcant și deputatul K. Lucaci, când a expus tot aceste puncte de vedere, cari fac esența răspunsului meu dificultat.

În loc de critică obiectivă, descoperiri frivole, bănueli și ironie.

Critica aceasta particulară nu m'a surprins din partea acelora, cari își octroiază părerile lor, și nu mă supără față de aparițiunea satisfăcătoare, că bărbații noștri ponderanți, cei cu conștiință de responsabilitate, precum și ziaarele noastre cele mari și serioase, stau departe de astfel de păreri a unor oameni fără răspundere, a unor ziare dezavuate și abandonate chiar de întemeietorii lor.

Între împrejurările acestea nu simțesc trebuința de a polemiza cu aceste organe, cari nu reprezintă pe nime, afară de vederile lor înguste, și nu mă simțesc dator a răspunde la interelările și întrebările puse de ele, a le explica postulatele bunei cuviințe de obște, care impune respectarea părerilor contrare, precum și ale „incognito”-ului unei persoane, care ca persoană privată s'a adresat altei persoane private. Dar și mai puțin mă simțesc îndatorat și îndreptățit a numi și a expune rezultelor oarbe pe acei deputați, cari m'au felicitat pentru răspunsul dificultat de cei cu vederi înguste.

Cine-i „curios” a afla numele acestora, poate că le succede a le afla direct dela dâșii, căci așa cred, că n'au motiv de a face taină din convingerea lor, manifestată față de mine, și corespunzătoare ținutei lor publice. De altcum domnii dela foaia din Lugoj, cari manifestă curiositatea aceasta, pot să le afle numele și dela colegii din Budapesta, cari nu sunt curioși să-i știe, pentru că îi cunosc, și ar putea să-i liniștească și în privința bănuelii, că ar fi vorba despre deputatul Burdia, cu care nici n'am avut ocaziune să convin și să vorbesc în afacerea discutată.

Când în fine se face aluzie la întâmpinarea făcută de un ziar din capitală, organul cel mai marcant al șovinismului maghiar, la care se provoacă un ziar românesc, ca dovadă a fiascoului (?) ajuns de mine, (o acțiune contemplată nu poate fi numită fiasco, căci e numai începutul începutului!) trebuie să-i vină omului în minte proverbul francez: „Les extrêmes se touchent” și observând convența surprinzătoare a acestor aprecieri, ne apare clar și lămurit, că unde trebuie căutate pedecile unei înțelegeri reciproce, și cari sunt aceia, cari „compromit ideea unei înțelegeri între Maghiari și celelalte popoare din țară”.

Pentruca publicul nepreocupat

să poată aprecia mai bine intențiunile mele și aprecierea lor din partea maghiară, afiu de bine să reproduc reflexiunile ce mi s'au făcut din partea aceasta. la răspunsul meu dificultat. Iată esența lor:

„Acea ce desfășuri în răspunsul dtale, nu conține nimica nou pentru noi, ci conține vederile și tendințele pe cari le auzim în continuu dela deputații mai serioși și precugetați ai partidului naționalist.

Nu în vederile acestea, discutabile și în parte acceptabile, zace greutatea unei înțelegeri reciproce, ci de o parte în purtarea provocătoare și vătămătoare în care li-se dă expresiune din partea unor oameni sancvinici, fără tact politic, de altă parte în neîncrederea cercurilor maghiare față de enuncierile loiale, cari nu stau în consonanță cu trecutul politic și cu atitudinea respectivilor deputați, manifestată în afară de dietă, atitudine, care ne face să tragem la îndoială sinceritatea și serioșitatea enuncierilor lor.

Acestei neîncredere motivate este a se atribui, că vorbirea splendidă a deputatului Lucaci nu a putut avea efectul așteptat și meritat.

După părerea mea deci, înainte de toate această neîncredere trebuie învinsă, prin o atitudine corăspunzătoare manifestațiunilor loiale. Văzând că dta lucrui serios în această direcțiune salutară, te felicit pentru nisuițele dtale, cari dacă vor fi sprijinite și de factorii naționalităților, precum ar trebui, fiind ele nisuițe cari țințesc ameliorarea situațiunii lor proprii, sigur vor afla răsunset și la noi, cari nu mai puțin dorim înțelegerea cu elementele patriotice ale naționalităților din patrie”.

Eu cred, că din șirele acestea toți cei cu judecată sănătoasă își vor putea face concept clar despre intențiunile mele și despre procedura mea, și vor putea aprecia totodată și critica care s'a făcut acestei proceduri, prin ce mă simțesc dispensat de a mai reflecta la atacuri de natura aceasta.

Încât însă din orice parte serioasă mi se vor face reflexiuni obiective cu privire la aceste chestiuni de interes public, mă voi simți îndatorat, în interesul cauzei, să dau toate deslușirile de lipsă pentru orientarea publicului nostru, care singur va fi chemat să-și formeze o opinie corăspunzătoare intereselor sale.

Budapesta, 7 Noembrie n. 1907.

Cu deosebită stimă:

Dr. E. Babeș

Din parlament. În discuția asupra legii de indemnizare a mai vorbit dintre deputații naționaliști români domnul Dr. Ștefan Petrovici, în ședința din 6 Noembrie, Mercuri, iar Vineri discuția a fost încheiată. Vineri și Sâmbătă s'a votat apoi indemnizarea și toate legile contelui Andrássy, referitoare la garanțiile constituționale. Indemnizarea s'a votat pe șase, nu pe patru luni, cum se ceruse. Astăzi, Luni, e pusă la ordinea zilei tarifa autonomă vanală, iar mâine, Marți, probabil că începe discuția asupra proiectelor de lege referitoare la învoiala cu Austria.

Vorbirea deputatului Dr. V. Lucaci

rostită în ședința din 30 Octombrie n. a dietei ungare.

(Fine).

Să privim d. ex. punctul de vedere al sistemului de guvernare cu privire la dreptul de alegere. Recunoaștem, că prin jurisdicțiunea curială, sistemele vechi nesuferibile cu privire la dreptul de alegere sau îmbunătățit. Să nu vorbim însă despre acele sisteme de alegere. Căci doară noi am exprimat atunci, că iată nu suntem capabili a întreprinde lupta parlamentară față de forța brutală exerciată fără de nici o rușine și pentru aceea am fost necesitați să ne retragem în pasivitate.

Pe timpul pășirii în vigoare a jurisdicției curiale, cugetând că libertățile politice se vor respecta pe un teren mai extins, am pășit de nou pe terenul activității.

Și ce experiem onorată cameră? Eu care imi iubesc patria cu adevărat, am voit ca să ocup loc în camera aceasta și ca aici să dau expresie abuzurilor comise contra noastră și se cer aici revindicare pentru abuzuri existente, — iar după alții neexistente, — căci aici afiu de bine să le aduc pe tapet și să conlucru spre prosperarea patriei. Golo în partea nordică a Transilvaniei, în Lăpușul-unguresc, am aflat însă nenumărate baionete, acolo am aflat pe comitele-suprem, pe vice-comitele, cu intriga administrației, acolo am aflat sacul cu bani, cu un cuvânt am văzut împedecarea liberului exercițiu al drepturilor publice. Prin urmare în Ungaria n'avem ce să vorbim despre viața constituțională! Aceasta este plângerea cea mai mare și nu numai a naționalităților, ci este și plângerea contrarilor noștri, căci doară am auzit-o dela un mare bărbat de stat independentist, că partidul liberal într'atată a dus abuzurile și părerile anti-constituționale, că chiar și dreptul de existență și drepturile omenești li li-au detras și pentru aceea s'au vâetat. Și noi să nu ne vâetăm atunci, când d'voastră ne denegați chiar și drepturile omenești?

Domnilor! Nu pretindeți a ocupa totul în favorul unor oameni favorizați s'au clase, sau națiuni, sau mai știu eu în favorul cui, când aici este vorba despre un stat poliglot! (Contraziceri sgomotoase în partea stângă. Contraziceri în stânga. Strigăte: Statul național unitar) și dacă noi pentru gloria asta lucrăm cu d'voastră împreună, nu ne faceți imposibili. (Sgomot).

Noi și acei domni deputați, cari au participat la alegerea electorală dela Beiuș, putem zice, că numai prin puternicia lui Dzeu am ajuns aici, și acei alegători în contra tuturor ispitirilor, corupției, terorisării ne mai pomenite, au venit și au votat pe mine. (Sgomot). Toate aceste abuzuri se pot îndrepta spre bine. În ori și ce cas dreptul votului universal secret după comune va duce cu un pas mai departe cultul libertății publice și întărirea adevăratei vieți constituționale în Ungaria.

Mă pune în mare uimire punctul de vedere al partidului independent — în chestia amintită.

Pe vremea când Ex. Sa contele Tisza István își cetea aici programul său politic, atunci un bărbat valoros din partidul d'voastră, dl deputat Ugron Gábor — poftiți priviți ziarul — cel puțin de o sută de ori îi striga Esc. Sale Tisza István: *ce-i cu dreptul de alegere?*

Dânsul însă vorbea mai departe despre Austria, despre străinătate, despre comerț, tarifă, naționalități, iar domnul Ugron Gábor: dar ce-i cu votul universal de alegere? (Ilaritate). Și contele Tisza István voind să se scape de urmărirea dlui deputat Ugron, care în continuu îl întrepușea la dezvoltarea mai departe a programului, îi răspunde: așa e, că va fi extindere a dreptului de alegere, iar atunci dl deputat Ugron Gábor îi replica: nu ne trebuie estindere, ci ne trebuie dreptul universal de alegere!

Ugron Gábor: Corect.

V. Lucaciu: De atunci de multeori s'a vorbit, de multeori am auzit programul guvernului, vorbirile Esc. Sale Kosuth Ferencz, splendidele vorbiri ale Esc. Sale contelui Andrássy Gyula, dar nu am mai auzit nici odată glasul dnului Ugron Gábor, întrerupând cu vorbe: unde-i dreptul universal de alegere? (Ilaritate mare).

Așa cred, că năsuința noastră întâleaptă de a lucra fără nici un interes personal, cu toată tăria inimii noastre, a fost întreruptă de legea ministrului de culte contele Apponyi Albert. (Eclamări: trăiască Apponyi!).

Eu n'am nimic cu ideile acestea pe cari eu nici nu le-am dezvoltat și cari sunt nerăsturnabile.

Că doară onorată cameră, sunt aici eu, mă năsuiesc să vorbesc ungurește și am învățat ungurește. (Eclamări: Dumneata te-ai născut Ungur!).

Cine poate presupune despre mine s'au despre soții mei, că noi ne luptăm în contra cunoștinței limbii maghiare? (Sgomot).

Aceasta e absurd on. cameră. Dar politica, acea politică, care e depusă în acest proiect de lege nu ne convine. Ca carnea în sos, așa înțată în ea anumite idei laterale. (Ilaritate, contraziceri).

Anumite tendințe, cari de loc nu se țin de planul de învățământ, dar cari tot mai tare sapă prăpastia neînțelegerii. (Sgomot).

Onorată cameră! E foarte frumos din partea unui bărbat de stat, când declară cetățenilor: „Iată am deschis pe seama voastră șanțurile constituției, ca să puteți trăi liberi cu drepturile voastre de cetățeni, deschidem pentru voi și copiii vostri și ușile funcțiunilor de stat, ca să puteți ocupa loc acolo până chiar la la ministere, dar e natural, că lucrul principal e să știți ungurește“ (aprobări la sânge).

Nu e lucru greu a răspunde dnului ministru de instrucție. Oare, câți sunt dintre Români cari știu ungurește aplicați în oficiu? Statistica dovedește, că abia 60—70 în întreagă țeara (sgomot). La Curie dintre 100 de juzi abia 3 sunt Români. (Voci: Și atâtea e prea mult).

Dar voi dovedi on. cameră, cât de nedrept e dl ministru față de fiii naționalității maghiare. (Mișcare și sgomot).

E lucru știut dlor, că nu poate fi aplicat nime, nici ca ministru comun de finanțe, nici ca ministru de externe, nici ca ministru a latere, nici ca ministru de războiu și nici pe la nu știu ce dicasteriu — nici în Viena, nici în Budapesta — fără cunoașterea limbii germane, care în oasurile de față e obligatoare. (Sgomot). Iar acum fie-mi permis a întreba pe dnul ministru de instrucție, care în bunăstarea sa nemărginită s'a îngrijit ca fiii Românilor prin învățarea limbii maghiare să ajungă în slujbe. luat-o dispoziții, ca cei din Dobrișin, Kecskemét și Lászberény să fie siliți a învăța limba nemțească pentru a putea ajunge în oficiile înșirate mai sus? (Sgomot în stânga, aplause la naționaliști. Prezidentul sună mereu).

Aș fi foarte fericit, dacă aș putea asculta un răspuns asupra acestui argument.

Nu mă opun, ca copiii români să învețe limba ungurească. Nu agit împotriva

limbei, din contră voesc ca fiecărui cetățean al patriei să i-se dea ocazia de a învăța ungurește, dar nu pe calea pe care ne îndrumă ministrul de culte cu legea sa.

Noi cunoaștem un drum cu mult mai bun, cu mult mai practic și voi avea fericirea ca la pertractarea bugetului instrucției să vă comunic, că legea lui Apponyi e tocmai contrară intențiilor ei.

Mă refer la dl Berzeviczy, care pentru a-și documenta proiectul său despre învățământul limbii maghiare a zis, că sunt 18 ani de când s'a formulat legea, s'au dat atâtea bani pentru școli de stat, învățători, pedagogi și cu toate rezultatul e nul.

Vă veți convinge și în urma legii lui Apponyi, că peste 20 de ani rezultatul va fi același.

Mult ar trebui să spun încă on Cameră, dar nu vreau să abuzez de răbdarea Dv. Mai ales aș dori să reflectez la unele fraze din vorbirea de eri a Dnului Wékerle, referitoare la libertatea propunerii limbii maghiare în România. Dar voi veni cu date să vă documentez, ce colosală deosebire este între starea noastră de lucruri și cea din România.

Noi, partidul naționalist am deri mult să putem lucra împreună cu majoritatea și cu guvernul la prosperarea patriei și la bunăstarea ei, dar din motivele indicate aceasta ne e cu neputință. Nu mă îndoiesc însă, că vor veni vremuri mai bune, pentru că cunosc poporul maghiar, ca pe propriul meu popor român, (Sgomot. Prez. sună) și știu bine, că poporul maghiar, care gândește corect, care are inimă iubitoare, patriotul maghiar, nu e de una și aceeași părere în toate privințele, pe cari Dv., aici în jurul chestiei de naționalitate le exprimați. (Sgomot. Contraziceri. Întreruperi: Vorbește despre memorandum!)

Dacă vorbiți despre memorandum, răspund că eu sunt unul dintre cei mai cunoscuți reprezentanți. Și eu am primit dela damele și domnișoarele maghiare din Cluj buchetul cel mai frumos. Să și însemne bine dl deputat asta!

Ele mi l-au adus, mi l-au prezentat, și eu le-am mulțumit. Atât dlui deputat care m'a întrerupt.

Căci pentru binele iubitei noastre patrie pentru țara noastră Ungaria, va veni timpul când ne vom înțelege unii cu alții și întru realizarea acestor idei naționale vom lucra împreună. Dar dacă nu va fi așa, nu noi purtăm vina, ci on. partide, cari stau pe baza punctelor de vedere intransigente-șoviniste, spre paguba țării*.

Jertfe Sașilor pentru biserică și școală.

În anii 1904—1907 micul popor săsesc din Ardeal a adus următoarele jertfe materiale pentru susținerea bisericii sale naționale, și a școlii confesionale, strâns legată de ea:

S'au zidit în anii numiți trei biserici noi, în valoare de 120-271 Coroane, și 14 edificii școlare, cu cheltuieli de 323-000 coroane, apoi cu 10-000 coroane s'a ridicat un asil de copii mici. Case parohiale s'au zidit 16, cu cheltuieli de 137.000 coroane. Case comunale s'au zidit 9, cu cheltuieli de 207-000 coroane. Adaptări, reparaturi, etc. încă au reclamat destule cheltuieli, astfel, că pentru zidiri de tot soiul s'a cheltuit însemnata sumă de 1,321.964 coroane 39 fileri.

Pentru procurarea celor trebuincioase în școale s'o cheltuit (afară de salariile învățătoresii) la olaltă 35-000 cor., pentru prevederea copiilor săraci cu haine și cărți 57-000 cor. pentru orfani, 91-000 cor. pentru bolnavi 72-000 cor. pentru săraci 86-000 cor. La olaltă vre'o 250 000 coroane.

Fonduri s'au înființat în comune, în scopuri bisericești cu 181.000 cor., în scopuri școlare cu 277.000 cor., pentru ajutorarea bolnavilor cu 44.000 cor., pentru ajutorarea săracilor cu 33-000 cor., și altele, la olaltă 557.802 cor.

Școale elementare au Sașii 248 și școale medii 9. Apoi mai au două seminare și 52 asile de copii. Pentru școalele medii s'au cheltuit 392.532 cor. Pentru seminare (unul de teologie, altul de pedagogie) 81.300 cor., și în sfârșit pentru școalele elementare și asilele de copii au cheltuit comunele bisericești la olaltă 1.084.396 cor.

Frumoase jertfe aduse bisericii și școlii, iar prin ele neamului. Când vom începe să-i imităm și noi în zelul de jertfire?

Adunarea generală a societății pentru fond de teatru român.

Convocare.
Societatea pentru fond de teatru român își va ține adunarea sa generală în Cohalm în zilele de 4/17 și 5/18 Noemvrie 1907.

Invităm la această adunare generală, precum și la parastasul solemn ce se va celebra cu această ocaziune în memoria neuitatului nostru prezident Iosif Vulcan, pe toți membrii onorari, fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai societății, precum și pe toți binevoitorii ei și sprijinitorii culturii românești.

Brașov, 6 Nov. n. 1907.
Virgil Onișu viceprezid. Dr. Iosif Blaga secretar.

Programa:
I. În ziua primă: Duminică în 4/17 Noemvrie 1907.

1. Deschiderea adunării generale la 10 ore a. m.
2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.
3. Presentarea raportului general al comitetului și a rapoartelor de casă.
4. Alegerea unei comisii de 5 membri pentru cenzurarea raportului general al comitetului.

5. Alegerea unei comisii de 5 membri pentru cenzurarea rapoartelor de casă și a socotelilor.

6. Alegerea unei comisii de 5 membri, cari în înțelesul §-lui 5 din statutele societății vor înscrie membrii noi, fondatori, pe viață, ordinari și ajutători, pentru societate.

7. Cetirea disertațiilor corăspunzătoare scopului societății, anunțate prezidentului înainte de adunare.

8. Inchiderea ședinței.
II. În ziua a doua: Luni în 5/18 Noemvrie 1907.

1. Deschiderea ședinței la 10 ore a. m.
2. Cetirea procesului verbal al ședinței precedente și verificarea lui.
3. Raportul comisiei pentru câștigarea de membrii noi.
4. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului casarului.
5. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului.
6. Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.
7. Determinarea locului, unde se va ține adunarea generală pentru anul 1908.
8. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru verificarea procesului verbal din ședința a II-a.
9. Inchiderea adunării.

Dela sate.

— Expoziția de copii din Ilmbav. —
— 6 Noemvrie n. —

S'a publicat o corespondență în „Telegraful Român“ Nr. 112, despre expoziția de copii ținută la 13 Octomvrie st. n. a. c. în comuna Ilmbav. S'au zis și unele cuvinte de laudă la adresa noastră, dreptaceea cuvinte-să, ca să spunem și noi că ce impresiune a produs venirea la noi a comitetului central al reuiniunii române agricole, și ce efect a avut expoziția ținută.

Impresiunea a fost foarte plăcută și am putea zice potențată, căci acest comitet pentru a treia oară s'a prezentat în mijlocul locuitorilor comunei noastre, și deja înainte de sosire schimbau între sine oamenii vorbe de complăcere pentru acești domni, cari în două rânduri înainte le-au dovedit că le voiesc binele.

Dovadă este rezultatul la care a ajuns însoțirea de credit sistem Raiffeisen întemeiată la anul 1900 cu concursul comitetului central și special a dlui Victor Tordășianu.

Altă dată s'a ținut o expoziție de vite, cu care ocaziune dl profesor seminarial Dimitrie Comșa Te-a vorbit oamenilor despre o economie mai rațională, îndemnând economii la procurarea vite-

FOIȘOARĂ.

Nepotul răsfățat.

Farsă, în 5 acte, de A. Kotzebue.

După o traducere a lui Ioan Șt. Șulutu, prelucrată de T. V. Păcățian.

(Urmare.)

SCENA 11.

(Cei de sus, cu Mărioara.)

Iancu: Uite, ni-a venit un oaspe. Domnul maior Tănăreanu.

Maiorul: Cum mă chiamă?

Iancu: Mă duc acum să chem pe ceilalți. Tu vorbește cu maiorul.

Maiorul: Așa-mi pare, că n'am nimerit tocmai bine în casa aceasta.

Iancu: (Șoptește Mărioarei la urechie.) Mi-a spus în secret că a venit, chemat de mătușa, ca să te pețască pe tine. Fi gata pentru catastrofa care te așteaptă!

Mărioara: Vai de mine! Că doară n'or voi să mă dea după el?

Iancu: Ba te dau, câtă minte au. Zice că în sara aceasta vrea să fie logodna, mâne cununia, și poimâne pleacă la Serajevo, acolo e domiciliul Dumnealui.

Mărioara: Ba mai bine în groapă! (Iancu iese.)

SCENA 11.

(Mărioara, Maiorul.)

Mărioara: Dumnezeule sfinte! Ce pacoste nouă pe capul meu!

Maiorul: Te temi de mine domnișoară? Văd că te-ai cam spăriat. Mi-ar părea foarte rău, dacă prin prezența mea ți-ai fi pricinuit neplăcere.

Mărioara: Din contră, domnule maior. Mă bucur de onoarea dată casei noastre! (Aparte.) Tare mă tem, că Iancu face acum o nouă ștrengărie!

Maiorul: Domnișoară! Cunoști d-ta pe Mărioara Somnulescu?

Mărioara: Cum să n'o cunosc? O cunosc foarte bine.

Maiorul: Mă interesează foarte mult soarta bieteii copile.

Mărioara: (Speriată.) În adevăr?

Maiorul: Da! O iubesc, cum îmi iubesc viața!

Mărioara: (Aparte.) Vai de mine! Vărul are dreptate.

Maiorul: Scopul meu este să o duc cu mine.

Mărioara: (Aparte.) La Serajevo? La spatele lui Dumnezeu? Nici odată! (Tare.) Nu știu zău dacă va merge!

Maiorul: Despre aceasta nu mă îndoiesc de loc.

Mărioara: Dar poatecă ea are atragere către altcineva!

Maiorul: Cu atât mai bine. Iubirea ei față de mine nu suferă prin aceasta nici o scădere.

Mărioara: Dar nefericești biata fată, domnule maior!

Maiorul: Din contră, tocmai vreau să o fericesc!

Mărioara: (Aparte.) Trebuie să-i spun buchile mai cu energie. (Tare.) Domnule maior! Te țin de om de caracter.

Onestitatea personificată.

Maiorul: Așa crede despre mine întreaga armată.

Mărioara: Atunci ia la cunoștință, că eu nu mă pot măriță după d-ta. Nu mă pot. Înțelegi?

Maiorul: Ba nu înțeleg de loc!

Mărioara: Inima mea e dată de mult altuia.

Maiorul: Ce mă privește pe mine inima d-tale?

Mărioara: Ori-ce ți-a scris mătușa, eu nu știu nimica, eu nu mi-am dat învoirea la nimica, și din planul d-tale nu va fi nimica! Înțelegi?

Maiorul: Dar nu înțeleg nimica din toate vorbele d-tale domnișoară.

Mărioara: Dela un maior nu e frumos de loc să si-lească o copilă săracă să-i fie soție, în contra voinței ei. Nu dle maior, asta nu-i frumos! Înțelegi?

Maiorul: (Aparte.) Ah! Acuma înțeleg. Domnul Săinescu a uitat să-mi spună, că sora lui e cam serintită la minte. Păcat de biata fată! E frumusețică de altcum.

SCENA 13.

(Somnulescu și cei de sus.)

Somnulescu: Fi binevenit în casa mea, d-le maior!

Maiorul: Sunteți stăpânul casei?

Somnulescu: (Ofând.) Da, eu ar fi să fiu!

Maiorul: Scuzați, dar întunerecul, tempestatea...

Somnulescu: Nici o scuza domnului meu. Ca la d-voastră acasă. La mine vă puteți odihni bine. Paturile mele sunt cele mai bune din țară. Au matrațe cu arcure, saltele cu paie de ovăș...

Maiorul: Vă sunt mulțumitor pentru primirea ospitală și imi voi da toată silința să vă impac cu un vecin, pentru care port mare interes și cu care, cum am auzit, ai ajuns în conflict și stai în raporturi de dușmănie.

Somnulescu: Eu? Nu stau în dușmănie cu nime!

(Va urma.)

lor de soiu ales, și nutrirea lor cu nutreț artificial. Acestea sfaturi și-au și avut rezultatele dorite, căci se introduc oamenii în ținerea de vite mai alese, și samănă trifoiu și luțernă.

Tochmai pentru acestea, locuitorii comunei noastre știu că venirea acestor domni la ei, înseamnă aducere de lucruri și învățături bune.

Și intru adevăr bun lucru s'a săvârșit, fiindcă prin astfel de expoziții se îndeamnă mamele ca să-și îngrijească copiii bine, iar prin prelegerile Dilor medici, desfășurate în public, vin mamele la cunoștința datoriei lor față de micuții lor, și preste tot părinții și cari o vint în jurul copiilor, primesc îndrumări, cum trebuie să se poarte cu mamele și ce reguli de viață trebuie să observe, ca copiii lor să nu devină defectuoși și morboși.

Când comitetul reuniunii agricole s'a gândit la aranjarea expozițiilor de copii, bun lucru a făcut. Căci dacă se urmărește înaintarea în cele materiale, atunci trebuie îngrijit de brațe tari și sănătoase, cari se producă materialul.

Ca cel ce am avut ocaziunea ca să aud pe membrii comitetului cum îndeamnă poporul la ajungerea unei stări mai fericite, și se văd pentru a treia oară și efectele produse, mă cred îndreptățit a zice: Înainte Domnilor pe calea apucată, că bun lucru săvârșit. Lucrările Dvoastre dau mult sprijin conducătorilor poporului fiindcă după urma Dvoastre zice poporul că totuși sfaturile date nouă de conducătorii nostri sunt bune.

A fost o mare scădere în poporul nostru preste tot și se poate zice că mai este și astăzi, că sfaturile și învățăturile ce i-s-au dat și i-se dau, să nu fie primite deodată, până nu va veni al doilea și al treilea să zică tot așa ca cel dintâiu. La noi însă astăzi am mângăierea să o spun, că nu se mai întâmplă așa, deoarece acest popor a auzit în câteva rânduri sfaturi și învățături date de comitetul reuniunii agricole, și de comitetul despărțământului Asociațiunii pentru cultura poporului nostru. Și prin urmare iată efectul ce l-a produs și de astădată comitetul reuniunii în poporul nostru, ușurând sarcina conducătorilor și câștigându-și stima și încrederea. Locuitorii comunei noastre iau convins, că atunci când vin Domnii nostri la ei, nu vin să le ceară ceva, ci ca să le dea. Datu-le-au în trei rânduri de învățături dar datu-le-au și bani. Căci afară de premiile date la 35 copii, la propunerea dlui medic Dr. Ben au contribuit cu daruri benevole în bani, în scopul înființării unui fond pentru comuna noastră, următorii domni: Dr. Ilie Ben, Dr. Ilie Iancu, Dr. Lucian Borcea adv., Dr. Petru Șpan, Vasile Stan prof., Romul Simu, Victor Tordășian câte 4 cor., Ioachim Muntean protopresbiter 10 cor., Nicolae P. Petrașcu 5 cor., Avram Acilinescu not. în penz. 4 cor., Ioan Petrișor preot 2 cor., Ioan Holerga preot 2 cor., Ioachim Părau 4 cor., Aron Mețian, preot 2 cor., Florian Bologa preot 2 cor., George Banda inv. 1 cor., George Banciu inv. 1 cor., S. Marin cantor din Rășinari 2 cor., în total 61 cor.

În numele locuitorilor comunei mă văd îndatorat, ca și pe aceasta cale să aduc mulțumită tuturor acelor persoane venite la noi cari cu vorba și în faptă și cu bani au contribuit la festivitatea zilei și la înființarea fondului amintit. Ca o satisfacție le declarăm, că numele Domnilor lor vor rămâne neșterse în inimile locuitorilor nostri, iar în micuții copii premiați, la timpul său se va deștepta o plăcută amintire despre ziua când li-s-au oferit premiile și special despre persoanele cari au aranjat aceasta expoziție.

Le dorim Dilor membrii din comitetul central al reuniunii ca pretutindenea unde vor merge în mijlocul poporului nostru se afle bună primire, și să se bucure de încrederea poporului, iar poporului îi zicem: alipeștete de acești Domni cu trup și suflet și vină cătră ei cu încredere, căci nu vin decât să-ți vindece ranele, de pe corpul tău național.

Ioan Alexandru
preot.

NOUTĂȚI.

Procese. Măne, Marți, 12 Noemvrie n. se pertractează la curtea cu jurați din Cluj procesul de presă al domnului Octavian Goga pentru un articol din „Țara Noastră”. În 19 Noemvrie n. se ține pertractare la tribunalul regesc din Sibiu, pentru alte patru articole din „Țara Noastră”. La poliția din Sibiu a fost ascultat domnul Oct. C. Tăslăuanu pentru unele notițe din „Luceafărul”.

Advocat nou. Dnul Dr. Enea Papiu a făcut Vineri cenzura de avocat la tabla regească din Murăș-Oșorheiu.

Teatru românesc în Sibiu. Săptămâna ce vine se va da în „Fondul Asociațiunii” — cu concursul dlui și dnei Bărsan — două reprezentații teatrale cu următorul program: *Duminecă în 4/17 Noemvrie a. c.* se vor reprezenta piesele: 1. *Un preet în*. 2. *Dela Nord la Sud*. 4. *„Cănele și pisca”*, comedie într'un act, localizări din italienește. *Marți în 6/19 Noemvrie:* 1. *Sacrificiul*, dramă într'un act de R. Bracco. 2. *Sărutarea* comedie într'un act de Banville. 3. *Scântea* comedie într'un act de Banville. Prețul locurilor: Cerele 2 cor., Stal I. 1-50, Stal II 1 cor. Pentru studenți 60 bani, Balcon I 2 60r. Balcon II 2 cor.

Avis. Adunarea cercuală a despărțământului VI. a „Asociațiunii” convocată pe 4/17 Noemvrie a. c. în Răhău, se amână pe Joi, în 8/21 Noemvrie a. c. la 2 ore p. m. Direcțiunea despărțământ. S. Medean.

Maiestatea Sa Regele va pleca la sfatul medicilor cu finea lunii Ianuarie sau în zilele prime ale lui Februarie la baile dela Cigale, unde va petrece vre-o câteva săptămâni pentru a se recrea după boala sa.

Contele Vetter von der Lilie Mort a fost promovat Miercurea trecută în Viena în doctor în medicină. Vetter von der Lilie Mort a fost în sesiunea trecută președintele reichsrathului austriac. Contele Vetter e de 58 ani.

Împăratul Germaniei va vizita la 11 Noemvrie n. pe Regele Angliei la Londra.

Avis. Domnii cari vor binevoi a participa la adunarea generală a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român” ce se va ține în Cohalm în zilele de 4/17 și 5/18 Noemvrie c. și doresc a avea cvarțire să se adreseze dnului George Fuciu, contabil la banca „Economia” Cohalm (H. Köhalm) cel mult până Vineri dimineța în 2/15 Nov. c. Cohalm în 9 Noemvrie c. *Comitetul aranjator.*

Promotie. Din Budapesta ni-se scrie, că Sâmbătă în 9 Noemvrie n. dl Dumitru Popa a fost promovat doctor în medicină la universitatea de acolo.

Atentat nereușit în contra regelui spaniol. Din Londra se vestește, că viața regelui Alfons, care voia se cerceteze Mercuri pe regele Angliei Eduard la Sadringham ajunsesse în mare pericol. Între mulțimea care se imbulzea se vadă pe regele Spaniei fu descoperit un individ străin care purta un pachet suspect sub mantău. Detectivul care pusesse mâna pe el, abia numai cu ajutorul mulțimii l-a putut deținea și l-a predat poliției. Asupra conținutului pachetului poliția încă n'a dat nici o deslușire.

A 19-a adunare generală ordinară o va ține „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu”, în una din Duminecile proxime în comuna Căluic (lângă Sebeșul-săsece). Cum populațiunea din partea locului se îndeletnicește cu cultura în mare a viilor, la adunare între altele se vor ține prin specialiști discursuri despre noua cultură a viilor și despre tractarea vinului.

La „Fondul darurilor de Crăciun săracilor nostri” întemeiat de „Reuniunea socalilor români din Sibiu”, Mărioara Troancă din Cristur dăruiește în memoria iubitei sale surori, Aurelia Troancă în loc de cunună peritoare pe cociugul răposatei 1 cor.

Moartea unuia dintre cei răniți la Cernova. Eri, Duminecă, s'a făcut înmormântarea slovacului Iosif Fulla, care a murit în spitalul Rokus din Budapesta în urma ranelor primite la măcelul dela Cernova. La înmormântare au luat parte în mod corporativ toate societățile slave din capitală. Asemenea au luat parte și deputații slovaci punând o cunună pe mormântul decedatului și unul dintre danșii a vorbit.

Istoria profetului Iona în a doua ediție. O damă din Kűstin a cumpărat din piață o știucă vie pentru a o pregăti pe ameazi. Care i-a fost mirarea însă,

când a aflat la despicarea peștelui un alt pește viu, în pântecul celui tăiat. Micul Iona a fost pus într'un vas cu apă, unde probabil că s'a bucurat mult de salvarea norocoasă.

Prima jertfă a frigului. În Timișoara a fost găsit pe o grăradă de gunoi un biet om sărac, care murise în urma frigului.

Moravuri. Deputatul coaliționist Melzer Géza e dat în judecată pentru că parcelând o moșie boerească și vânzându-o țaranilor a falsificat numele cumpărătorilor și a păgubit pe țărani cu 200 000 coroane.

Copii chinuți de foame. În un sat aproape de Przemysl a dat jandarmăria de o țărăncă care avea în cost vr'o 13 copii în etate dela un an până la cinci ani. Bieții copii erau de tot rău nutriți și plini de rane. După-cum s'a constatat, în decurs de câțiva ani au murit sub mână acestei țărance vr'o 15 copii. A fost imediat arestată.

La „Fondul de 20 bani al „Reun. sod. rom. din Sibiu”, din privilegiul expoziției de vite a 17-a a Reuniunii rom. agricole, ținute în Săcădate, s'au făcut următoarele daruri: familia învățătorului Sever Silca 5 cor., Toma Benchea, primar, Cornățel, soția sa Alexandra n. Mihu și copiii lor Toma, Nicolae, Miron, Traian, Aurel și Ionel, în total 4 cor., Nic. Eft. Ursu, inv., Bradu, soția sa Elisaveta și copiii lor Elisaveta și Romulus, în total 1 cor. 60 bani, Vasile Maxim, par., Avrig și fiu săi Vasile, căpitan în România, Laurențiu, abs. de teol., Traian, cleric și Mihail, cadet, în total 2 cor., Simeon Grădinar, notar și familia; Ioan Răduț, vigile de păduri și familia; Avrig, Toma Prie, primar și familia, fiecare câte 1 cor., C. Prie, paroh, I. Petrașcu, croitor, Sibiu, Teodor Andriș, grădinar, Sibiu, fiecare câte 50 bani, Ioan Bădilă, econ., Bradu, 40 bani, Toma Podea, cassar com., Toma Podea, econom nr. 103, Ioan Podea, cler., R. Simu, inv. pens., Toma Jugărean, ec. nr. 289, Nicodim Liulea, Bălint Iános, G. Maxim, ec., dsoara Elisaveta Podea, toți din Săcădate, George Coman Ursu, Bradu, George Simplăcean, paroh, Cornățel, soția sa Maria n. Moga, copiii lor Olivia, Romul și Veturia, fiecare câte 20 bani și V. Tordășianu, secretar 10 bani, sau în total 20 cor. 60 bani.

Fă bine neamului tău. Ca să se înmulțească clasa industrișilor și între Români, redacțiunea foii „Meseriașul” din Lugoj mijlocește gratis plasarea de băeți la meseriașii nostri, cari caută și întreabă tot mai mult după băeți, învățăcei (șegărți, inși) la această redacțiune. La țaria neamului zidește tot natul, care ajută clasa aceasta. Redacțiunea „Meseriașul” roagă deci pe tot iubitorul de neam Român să-i caute și să-i ceară întreprinderea pentru așezarea de atari băeți, căci ar avea totdeauna unde. Preoților și învățătorilor mai săraci li-ar da foaia chiar pe jumătate prețul (pe 1 fl. 20 cr.) numai ca să-i angajeze la acvirarea de băeți pentru cariera industrială. Adresa: Redacțiunea „Meseriașul” Lugoj.

PARTEA LITERARĂ.

Despre muncă.

După Iohn Ruskin.

Nici un dascăl nu va putea promova cu succes cerințele creșterii, dacă nu va cunoaște mai întâi condițiunile de viață, pentru cari are să pregătească aceasta creștere pe elevi.

Să cercetăm mai întâi pe ce bază sunt numiți o deosebită clasă de oameni „lucrători”, și că deosebirea care se face între aceștia și alte clase ale societății stă pe o bază adevărată sau falză. Apoi întrebăm, va putea desridica creșterea deosebirea aceasta și o va putea șterge pentru totdeauna? Vom numi noi pe toți aceia, cari nu aparțin lucrătorilor, trândavi? Sau cum să-i numesc pe aceia cari în contrast cu lucrătorii sunt priviți ca „clase superioare ale societății”? Sunt într'adevăr clase superioare și inferioare ale societății? Cât de sus au să stee acele și cât de jos trebuiesc oprite aceste? Din mijlocul luptei pentru existență se aud strigătele înverșunate, punând aceste întrebări, cari pătrund întreagă lumea, și cari nu mai pot fi puse la dosar. De sigur, sunt mulți binevoitori ai omenimei, cari caută ca aceasta diferență între săraci și bogat să dispară, dar cu toate acestea,

oare nu se păcătuiește atât de mult prin nechibzuință și lipsă de tact? Răutatea conștie își află marginea ei în voință; dar unde-și vor afla marginea păcatele cugetării înconștii.

Ești poate în drept să susții, că toți oamenii bogați sunt trândavi? Nu, de sigur că nu; tot așa ar fi o nedreptate, ca și când am voi să zicem, că toți săracii sunt leneși și numai atunci lucrează, când sunt siliți și nici odată mai mult, decât atât cât sunt siliți. Fapt e, că există trândavi săraci și trândavi bogați, precum sunt săraci sărguincioși și bogați sărguincioși. Câte un cerșitor e așa de leneș, ca și când ar avea la dispoziție pentru traiul său 10 000 mărci, și câte un om bogat e mai sărguincios decât servitorul său și nicicând nu va cugeta la aceea ca să-și scurteze timpul cu jucării. Astfel, vorbind în general, vedem că diferența dintre lucrători și trândavi, tocmai ca și cea dintre mișei și oameni cinstiți percurge toate păturile sociale. Între săraci și bogați sunt lucrători cari sunt tari și fericiti, astfel precum sunt între oameni, săraci și bogați trândavi, cari sunt slabi, nefericiți și plini de răutate. Și cele mai mari neînțelegeri, cari provin din aceste două categorii, se nasc cu deosebire din acel fapt trist, că în totdeauna cei deștepti din o clasă judecă pe cei nătângi din celelalte clase ale societății. Dacă ar judeca bogații cei sărguincioși numai pe soții lor cei leneși și i-ar îndruma, atunci ar fi toate în ordine; asemenea, dacă săracii cei sărguincioși ar purta grije de soții lor leneși și iar îndruma. Dar invers, fiecare clasă are înclinarea de-a observa greșelile celelalte clase. Un om harnic, care și-a câștigat o avere oarecare e indignat pe un cerșitor leneș, iar lucrătorul cinstit și muncitor deasemenea e năcăjit văzând risipa nebună a oamenilor bogați. Și această judecată aspră izvorâtă din inimile drepte ale bogaților și săracilor se prefacă în dușmănie furioasă, ba chiar în ură de clasă, la cei cari nu ougetă clar; dar numai la acest soi de oameni. Cei ușuratici în gândire dintre săraci văd în bogați dușmanii lor naturali, cari își țin de dreptul lor să jefuească și să răpească. Și numai bogații ușuratici vorbesc în termeni desprețuitori despre păcatele și nebulniile săracilor. Deci nu există nici o deosebire de clasă între trândavi și silitori, iar în cele următoare voesc să vorbesc numai despre silitori; leneșii sunt spre scandal publicului și ce e de făcut cu ei, voi arăta de altădată. Azi vom trece peste ei la ordinea zilei.

Dar există deosebire de clasă între oameni sărguincioși, da, groaznice deosebiri, cari arată în privința puterii omenești și a durerii omenești toate gradele posibile. Aici găsim deosebiri de suire și coborâre, de perdere și câștig, lucruri cari pătrund pe om până la suflet.

Aceste deosebiri și legile lor voesc să le clarific mai deaproape, mai întâi între oamenii cu voință puternică, cari, sau că muncesc, sau că „se joacă”, o fac aceasta cu toată siliția, pentru că au priceperea deplină despre însemnătatea cuvântului „muncă” și anume a acelei munci care sau are un scop anumit sau e fără scop. Și aceste deosebiri voesc să le desfășur după patru direcțiuni principale:

1. Deosebirea între aceia cari muncesc și aceia cari se joacă.
 2. Între aceia cari au posesiune și aceia cari mizerează.
 3. Între aceia cari lucrează cu capul și aceia cari lucrează cu mâinile.
 4. Între aceia cari lucră ceva cumintă și aceia cari săvârșesc lucruri deșorte.
- Deci vom pune în expunerea noastră patru feluri de lucruri în paralelă:
1. Munca față de joc.
 2. Posesiunea față de lipsa de posesiune.
 3. Munca cu capul față de munca cu mâinile.
 4. Munca înțeleaptă față de munca deșartă.
- (Va urma.)

Teatru.

Luni: *Der Dieb*, comedie.
Marți: *Grosstadtluft*, comedie.

Pentru domnii preoți!

Dela **Librăria arhidiecezană** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu păreți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.

Prețul **6.60 cor.**, + porto postal **80 fl.**

A eșit de sub tipariu în Tipografia arhidiecezană:

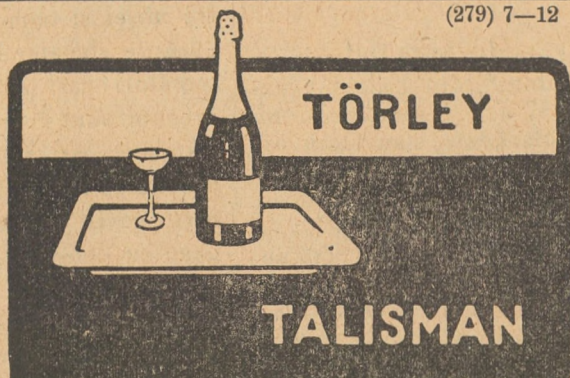
APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria arhidiecezană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9.50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

Tablouri istorice.

La **Librăria arhidiecezană** din Sibiu, (Nagyszeben) se află de vânzare următoarele:
Asalul redutei Grivița.
Dumbrava roșie,
Moartea lui Ștefan cel Mare.
Bombardarea Vidinului.
Ștefan cel Mare și aprodul Purice.
Trecerea armatei române peste Dunăre la 20 August 1877.
Principele Carol inspectând reduta Grivița.
Jurământul boierilor înaintea lui Tudor la Cotroceni.
Prinderea lui Tudor.
Petru și Ioan Asan ridică steagul liberării.
Grivița Nr. 1.
Întâlnirea A. S. Domnitorului cu Osman Pașa după căderea Plevnei.
Prețul fiecărui tablou 3 coroane.
Ștefan Vodă cel bun și mare, 1 coroană.

(279) 7—12

Schimbare de local!

Prin aceasta aduc la cunoștința On. public, că lărgindu-mi și întocmindu-mi

Atelierul de lăcătușerie

cu cele mai nouă mașinării, m'am mutat din casa Strada Poplăcii mici Nr. 11, în casa nouă

Strada Poplăcii mici Nr. 25—27.

Bazat pe existența veche a acestei lăcătărie de artă și de zidire, precum și pe cunoștințele mele câștigate prin experiențe practice, îmi iau voia a mă recomanda cu această ocaziune, în atențiunea On. public precum și a proprietarilor de case și a domnilor arhitecți, cu rugarea de a-mi concredre mie toate lucrările de lăcătărie de artă și zidire, instalări de telegrafe, telefoane electrice, lucrări de apaducte precum și întocmiri de încălziri, obligându-mă a le executa toate acestea cu cea mai mare punctuozitate și solid.

Cu toată stima:

Gustav Ziegler,
lăcătuș.

[312] 2—3

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Steinbruch)

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 41—

Sibiu — Nagyszeben.

Viță nobilitată
aleasă,
liferează

în cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler

Erste Rebenveredlungsanlage

recunoscută deja de ani ca cea dintâi și cea mai solidă.

Proprietar: **FR. CASPARI,**
Mediaș, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereți listă pentru prețuri ilustrată! Lista pentru prețuri conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării. Prin urmare se poate fiecare proprietar de vie, înainte de a face comanda, încredința despre promptitudinea firmei și bunătatea materialului. [307] 9—40

De vânzare

se află în comuna **Hondol**, comitatul Hunedoarei

o Livadă

de 12 jugăre de mare, pământ prima clasă.

A se adresa la (315) 1—2

Administr. „Telegrafului Român”.

AVIZ!

Subsemnatul, cumpărând **prima fabrică transilvană de**

casce de fier și oțel

priv. ces. și reg. a dlui **G. Öszy**, îmi iau voe a aduce la cunoștința Prea Onoratului Public, că în fabrica mea se execută tot felul de **casce**, și după toate mărimile din cel mai bun material posibil. Cascele de fier și oțel panțerate se execută după cele mai nouă sisteme engleze și americane **sigure contra focului și spargerei** pentru care dau **deplină garanție**.

Atrag atențiunea Onoratului Public interesat a nu confunda fabricatele mele cu alte fabricate, făcute din material slab, și prin urmare fără valoare.

Rugând pe Prea Onoratul Public pentru binevoitorul sprijin

semnez cu distinsă stimă:

E. Purece,

fabricant de casce.

Sibiu—Nagyszeben, Rosenanger Nr. 9.

[151] 6—6

Cataloge de prețuri la cerere gratis și franco.

